

EDUCAȚIA COPILOR ÎN CADRUL FAMILIEI

*N. Simona PREDUCA, masterandă, anul I
Universitatea Pedagogică de Stat
„Ion Creangă”, Chișinău*

CZU: 37.018.1

Rezumat: În familie, copilul învață limbajul și comportamentul social, își formează aspirații și idealuri, convingeri și aptitudini, trăsături de voință și caracter. Întotdeauna ambianța, climatul din familie, influențează, în raport cu natura sa, personalitatea copilului.

Cuvinte-cheie: familie, copii, comportament, ambianța, personalitate.

Abstract: In the family, the child learns language and social behavior, forms aspirations and ideals, beliefs and skills, traits of will and character. The environment, the climate in the family always influences, in relation to its nature, the child's personality.

Keywords: family, children, behavior, ambiance, personality,

Primii cinci-șase ani de viață este perioada cea mai importantă pentru achiziționarea unor deprinderi, a unor cunoștințe și stabilirea unor atitudini care să funcționeze pe tot restul vieții.

În actul de educare al copilului, familia a fost și este considerată ca factor prioritar și primordial, deoarece în ordinea firească a lucrurilor, educația începe din familie, motiv care l-a determinat pe Loisel să afirme că „în familie și pe genunchii mamei se formează ceea ce este mai valoros pe lume-omul de caracter”. În familie, copilul își face pregătirea pentru viață. Contribuția familiei este cu atât mai mare cu cât copilul este mai mic și scade pe măsură ce etapele de creștere înaintează pe treptele superioare ale ontogenezei. Familia contribuie la satisfacerea trebuințelor copilului încă din primii ani de viață, oferindu-i modele de comportament, de comunicare, contribuind pregnant la socializarea copilului, la dezvoltarea conștiinței și a

conduitelor morale. Relațiile copilului cu familia sunt de durată, consistente, fundamentate pe legături afective care au la bază căldura căminului și înțelegerea [Apud 1].

Familiile dezorganizate au o influență haotică și fluctuantă. Familia are datoria de a facilita socializarea copilului și adaptarea acestuia la condițiile impuse de societate, fiind prima colectivitate umană caracteristică omului și absolut necesară devenirii umane.

Ca mediu social, familia reprezintă locul în care copilul este îngrijit, educat, educația în familie precedând-o pe cea instituțională. Copilul, în primii ani de viață este dependent de părinți, iar aceștia nu trebuie să fie preocupați doar de latura fizică a îngrijirii lui, ci să aibă în vedere educația psiho-socială, corelând posibilitățile fizice cu cele psihice. Educația în familie pune bazele dezvoltării psihice a copilului, iar educația sa la nivel psihic trebuie să urmărească pas cu pas evoluția fizică, urmărindu-se concomitent educația intelectuală, morală în scopul formării caracterului. Cel mai important rol în evoluția psihică a copilului îl au exemplele pozitive de acasă, deoarece la această vârstă, rolul exemplului este foarte important.

De familie depinde dirijarea judicioasă a maturizării psihice a copilului. Primele impresii despre lume și viață, despre fenomene din natură și societate, copilul le primește din familie. Astfel, prin comunicarea continuă cu membrii familiei, el își însușește limbajul, care cu timpul devine un puternic instrument al dezvoltării sale psihice. Părinții vor fi atenți la felul cum pronunță copiii cuvintele, le vor corecta vorbirea, le vor îmbogăți vocabularul, îi vor învăța să se exprime corect și coerent. Ei trebuie să acorde o mare atenție întrebărilor copiilor, semn sigur al dezvoltării lor intelectuale, al manifestării active a setei de cunoaștere, al curiozității lor cu privire la originea lucrurilor din jur. În familie copiii își însușesc primele cunoștințe, își formează primele reprezentări și dobândesc experiențe morale. Părinții îi

învață de timpuriu să înțeleagă ce este „bine” și ce este „rău”, ce este „permis” și ce este „interzis”. Pentru unele fapte și acțiuni, copiii sunt încurajați și lăudați, iar pentru altele sunt dojeniți de către părinți.

Procesul educării morale a copilului este de lungă durată, deși începe încă din familie. Deprinderile de comportare civilizată, atitudinile copilului față de alții exprimă de fapt atmosfera morală în care el a fost crescut în familie, sfaturile și îndemnul pe care le-a primit de la părinți, exemplul personal pe care i l-au dat prin atitudinile și faptele lor de conduită. Unii părinți nu înțeleg că adesea copilul este incorect nu pentru că ar vrea să se abată de la reguli, ci pentru că nu știe cum trebuie să se comporte, nu dispune de experiența morală necesară, nu cunoaște cerințele față de comportarea lui.

În educarea copiilor, un rol foarte mare îl are stabilirea unor relații armonioase juste între membrii familiei. Ceea ce trebuie să caracterizeze relațiile dintre părinți și copii este stima reciprocă dintre aceștia, dragostea părintească rațională față de copii, consecvența și unitatea cerințelor pe care le formulează părinții și ceilalți membri ai familiei față de copii, exemplul personal pe care îl dau cei mari prin atitudinile și faptele lor, încât devin pentru copii un exemplu de urmat. Desigur, părinții își iubesc copiii, le poartă de grijă, muncesc pentru ei și participă la toate bucuriile și supărările lor, dar această dragoste nu trebuie să fie oarbă. Părinții care se manifestă astfel față de copiii lor, îi scutesc de orice efort, le satisfac toate capriciile, nu se bucură de nici un fel de respect și autoritate în fața acestora.

Experiența educației în familie arată că acolo unde copiii sunt scutiți de orice fel de griji și eforturi, ei devin egoiști, nu-și iubesc cu adevărat părinții, se înstrăinează de ei și nu le dau o mână de ajutor atunci când se întâmplă să treacă prin unele încercări. O problemă aparte a educației în familie o constituie copilul unic.

Nu e de mirare că părinții concentrează toată grija și dragostea asupra singurului lor copil. Dar această dăruire afectivă, pe deplin explicabilă, trebuie totuși supusă unui control rațional. Părinții sunt datori să-i găsească copilului tovarăși de aceeași vârstă cu el. Ei nu trebuie să-l „acopere”, să-l silească să-și petreacă timpul numai în preajma lor. A-l priva pe copil de posibilitatea de a se juca cu alți copii, înseamnă a-l lipsi de bucuriile vieții. Nici un copil nu poate să crească sănătos, sub aspectul intelectual și moral, dacă nu se dezvoltă în colectiv și prin colectivul de copii.

Având în vedere că anii copilăriei sunt și anii frecventării grădiniței de copii, specificul muncii educative din grădiniță presupune și organizarea unor activități cu familiile copiilor, nu fiindcă acestea ar căuta să se sustragă de la îndeplinirea atribuțiilor lor educative, ci pentru că, de foarte multe ori, nu știu sau nu pot face acest lucru în condiții corespunzătoare. Rolul familiei nu se poate rezuma la asigurarea condițiilor de viață pentru copil, la asigurarea supravegherii acestuia, ci trebuie văzut ca primul factor în educația și instrucția copilului și un continuator al cerințelor impuse de practica educațională instituționalizată.

În concluzie, familia are misiunea de a realiza o dezvoltare armonioasă a tuturor capacităților fizice, mintale și afective ale copilului, trebuie să canalizeze interesul și înclinațiile și să-l ajute să-și formeze, încetul cu încetul, adevărata lui personalitate.

Bibliografie:

1. DUMITRANA, M., Copilul, familia și grădinița, Ed. Compania, 2000
2. BONCHIȘ, E. Familia și rolul ei în educarea copilului, Ed. Polirom, 2011
3. CUCOȘ, C. Psihopedagogie, Ed. Polirom, 2009
4. BERAN-PESCARU, A. Parteneriat în educație, Ed. Aramis, 2004
5. PÂNIȘOARĂ, G. Psihologia copilului modern, ED. Polirom, 2011